

Носаченко О.А., аспірант (Одеський національний економічний університет, м. Одеса), **науковий керівник:**
Балджи М.Д., д.е.н., професор (Одеський національний економічний університет, м. Одеса)

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ КАРАНТИНУ ДЛЯ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Всесвітнє поширення нової коронавірусної інфекції COVID-19 в 2020 році стало причиною світової пандемії, яка створює значні економічні перепони для розвитку та функціонування підприємств оптової торгівлі. В умовах вимушеного карантину, введення спеціальних режимів та самоізоляції окремих країн і регіонів, представники бізнесу зазнають значних труднощів, які обумовлені певним зниженням споживчого попиту, відсутністю умов звичайної діяльності та зменшенням доходів організацій, що в свою чергу може призвести до нової економічної кризи.

За результатами дослідження, проведеного Спілкою українських підприємців (СУП), 29% підприємців мікро- та малого бізнесу припинили роботу; третина власників бізнесу (переважно мікро-), заявили про падіння доходів на 90-100% з початку карантину та скорочення штату співробітників до 50%. Національний банк України прогнозує падіння ВВП у 2020 році на 5%. Враховуючи результати опитування СУП, бізнес-спільнота очікує, що наслідки можуть виявитися ще більш песимістичними [1]. За оцінками Торгово-промислової палати України – 3,5 мільйона людей в Україні працюють неофіційно. З них близько 1 мільйона – у тих галузях, підприємства яких закрилися чи припинили роботу на карантин. Близько 500-700 тисяч неофіційно зайнятих із закриттям бізнесу на

карантин, фактично стали безробітними [2]. Міжнародний валютний фонд прогнозує для України падіння валового внутрішнього продукту на 7,7% [3].

В найбільшій зоні ризику опинились підприємства оптової торгівлі, які здійснюють взаємозв'язок між суб'єктами товарного ринку, формують ланцюжки поставок, здійснюють внутрішній і зовнішній товарообіг [4, с. 16]. Для підприємств оптової торгівлі основним є визнання державою ролі оптової торгівлі у встановленні товарно-грошової рівноваги на ринку та спрямування її розвитку на максимальне задоволення добробуту населення через виконання ключових функцій оптових торговельних посередників, визначених національною економікою.

Основними фінансовими проблемами, які постають перед підприємствами за рахунок втрати доходу під час вимушеного карантину, є: орендна плата; виплата податків; погашення кредитної заборгованості; виплата заробітної плати працівникам.

17 березня 2020 року Верховна Рада України ухвалила закон, яким запровадила податкові та адміністративні пільги для бізнесу та громадян у зв'язку із запровадженням карантину через пандемію [4]. Також Верховна Рада України надала фізичним особам-підприємцям тимчасові податкові канікули зі сплати єдиного соціального внеску, які діятимуть протягом березня-квітня 2020 року. Але карантин продовжено і ситуація продовжує загострюватись. Для підтримки працівників підприємств, держава виплачуватиме кошти тим роботодавцям, працівники яких стали «частково безробітними» під час карантину. Право на допомогу по частковому безробіттю мають застраховані особи, з якими роботодавцем оформлено трудові відносини. Також було вирішено надавати фінансову допомогу тим підприємцям,

які мають дітей, віком до 10 років. Вважаємо, що такі постанови не вирішують глобальної проблеми. Потрібна розробка системи державної підтримки підприємств оптової торгівлі в Україні.

Іноземний досвід допомоги бізнесу під час карантину свідчить про підготовленість держав до кризових ситуацій. Це прописане законодавство; наявність державних програм, зареєструвавши в яких підприємство, роботодавець може зберегти як власні фінансові ресурси, так і робочі місця, отримавши фінансування на тимчасове безробіття; введення податкових канікул; виплата субсидій розміром до 75% від заробітної плати; гарантії збереження робочих місць після карантину тощо.

Для України система державної підтримки підприємств оптової торгівлі має включати:

- розробку довгострокових стратегічних планів державно-приватного партнерства [5];
- вдосконалення нормативно-законодавчого базису функціонування інститутів оптового підприємництва та створення стратегічних програм державної підтримки;
- заміна податку на прибуток податком на виведений капітал.

1. Спілка Українських Підприємців. URL: <https://sup.org.ua/uk/news/419>
2. Торгово-промислової палати України. URL: <https://uccr.org.ua/events>
3. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/01/20/weo-update-january2020>
4. Оптова торгівля в Україні : монографія / А.А. Мазаракі та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 208 с.
5. Державно-приватне партнерство в Україні. URL: www.arzinger.ua/